

باسمه تعالی

مدت امتحان: ۹۰ دقیقه	ساعت شروع: ۱۰/۳۰ صبح	رشته: تجربی - ریاضی	سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)
تاریخ امتحان: ۱۳۸۳/۱۰/۲۹		سال سوم آموزش متوسطه (سالی - واحدی)	
سازمان آموزش و پرورش شهر تهران کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی متوسطه		دانش آموزان و داوطلبان آزاد شهر تهران در نوبت دی ماه سال ۱۳۸۳	

ردیف	سؤالات	نمره
	الف - معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره) عبارت‌ها و بیت‌های زیر را به نثر روان بنویسید. ۱ - مدیر مدام پای می شد. ۲ - هر کسی را سیرتی بنهادام. ۳ - انجام این کار، سر خیلی‌ها را بر باد داده است. ۴ - این سر به مهر نامه، بدان مهربان رسان. ۵ - اگر به طوع نیاید، به اکراه و اجبار برگیر و بیاور. ۶ - چون او را در بند بلا بسته دید زه آب دیدگان بگشاد. ۷ - ناقدی کاو داشت در مجمع مهی گفت: «او را نیست از شمع آگهی» ۸ - به آن چه دارم و اندک است قانعم، وزر و وبال این به چه کار آید؟ ۹ - یکی از صاحب دلان سر به جیب مراقبت فرو برده بود. ۱۰ - امروز دُرستم و در این دو سه روز، بار داده آید که علت و تب تمامی زایل شد. ۱۱ - بی سر و پا گدای آن جا را سر ز ملک جهان گران بینی	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۷۵ ۰/۷۵ ۱ ۱
۲	ب - لغت (۲ نمره) (هر مورد ۰/۲۵) معنی هر یک از واژه‌های مشخص شده را بنویسید. ۱ - آوای خوش هزار تقدیم تو باد. ۲ - <u>اهمال</u> جانب من جایز نشمری. ۳ - تخم خرمایی به تربیتش نخل <u>باسق</u> گشته. ۴ - جانان من برخیز و بشنو بانگ <u>چاووش</u> . ۵ - در باب حشمت و <u>تضریب</u> بوسهل زوزنی سخن رانده است. ۶ - <u>هماوردت</u> آمد بر آرای کار. ۷ - اسفندیار، <u>فرتوتی</u> رستم را تحقیر می کند. ۸ - می بینم اگر ذره‌ای اندر <u>تک</u> دریاست.	
۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵ ۰/۵	ب - دانش های ادبی (۳ نمره) ۱ - کتاب «چشمه‌هایش» اثر کیست؟ ۲ - عبارت‌های زیر کامل کنید. الف - ادبیات عرفانی ما که بسیار غنی است در حوزه‌ی ادبیات قرار می گیرد. ب - آثار بزرگ ادبی از چند ویژگی اصلی از جمله: مقبولیت عام، و برخوردار هستند. ۳ - دو مورد از ویژگی‌های نثر «جلال آل احمد» را بنویسید. ۴ - «هاتف اصفهانی» در «غزل» پیرو کدام شاعران بوده است؟ ۵ - در هر یک از ابیات زیر، دو آرایه‌ی ادبی مشخص کنید. الف - تویی بهانه‌ی آن ابرها که می‌گیرند ب - بر خاک بیفتاد و بغلتید چو ماهی بیا که صاف شود این هوای بارانی و آن گاه پر خویشت گشاد از چپ و راست	
ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی دوم		

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: تجربی - ریاضی	ساعت شروع: ۱۰/۳۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه (سالی - واحدی)		تاریخ امتحان: ۱۳۸۳/۱۰/۲۹	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد شهر تهران در نوبت دی ماه سال ۱۳۸۳		سازمان آموزش و پرورش شهر تهران کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی متوسطه	

ت - درک مطلب (۴ نمره)	
۱	<p>۱ - با توجه به ابیات زیر به سؤالات پاسخ دهید .</p> <p>قاییلیان بر قامت شب می تیندند هایلیان بوی قیامت می شنیدند</p> <p>جان از سکوت سرد شب دلگیر می شد دل در رکاب آرزوها پیر می شد</p> <p>الف - مقصود از « قاییلیان » چیست ؟ ب - مفهوم کنایی مصراع دوم بیت آخر را بنویسید .</p> <p>۲ - منظور شاعر از « آنان که فانوسشان را بر پشت می برند ، سایه هاشان پیش پایشان می افتد » چه کسانی است ؟</p> <p>۳ - پیام کلی شعر « از گزند داس دروگر وقت ، هیچ روینده را زنهار نیست » را بنویسید .</p> <p>۴ - عبارت « پرده‌ی ناموس بندگان به گناه فاحش ندرد » بر کدام صفت پرودگار تأکید دارد ؟</p> <p>۵ - مفهوم مصراع دوم بیت « بترس از جهان دار یزدان پاک خرد را مکن با دل اندر مفاک » را بنویسید .</p> <p>۶ - در بیت زیر ، به اعتقاد مولانا کسی که از سخنان معشوق حقیقی بهره نمی برد ، چه سرانجامی خواهد داشت ؟</p> <p>« خاک سیه بر سر او کز دم تو تازه نشد یا همگی رنگ شود یا همه آوازه شود »</p> <p>۷ - در عبارت « ملتی که ققنوسش را به دست خود آتش می زند ... » واژه‌ی « ققنوس » نماد چیست ؟</p>
ث - خودآزمایی (۴ نمره)	
۰/۵	۱ - جمله‌ی « نامه‌ی برادر با من همان کرد که شعر و چنگ رودکی با امیر سامانی » به چه ماجرای اشاره دارد ؟
۰/۵	۲ - منظور شاعر از مصراع دوم بیت « نسوزد جان من یک باره در تاب که امیدت زند گه گه بر او آب » چیست ؟
۰/۵	۳ - به نظر شما چرا « اسفندیار » مغرور و ستیزه‌گر است ؟
۰/۵	۴ - در بیت « بنده همان به که ز تقصیر خویش عذر به درگاه خدای آورد » ، منظور از « تقصیر » چیست ؟
۰/۵	۵ - از عبارت « مستی رند را سیم دادند که سنگ زنند . » چه پیامی را می توان استنباط کرد ؟
۰/۵	۶ - در شعر زیر منظور از « یک سبد میوه‌ی خورشید » چیست ؟
۰/۵	« می شود از باغ نگاهت ، هنوز / یک سبد از میوه‌ی خورشید / چید »
۰/۵	۷ - مفهوم کلی بیت « شمع جویی و آفتاب بلند / روز ، بس روشن و تو در شب تار » را بیان کنید .
۰/۵	۸ - بیت « دوباره پلک دلم می پرد ، نشانه‌ی چیست ؟ / شنیده‌ام که می آید کسی به مهمانی » به کدام اعتقاد عامیانه اشاره دارد ؟
ج - شعر حفظی (۱ نمره)	
۰/۵	ابیات زیر را کامل کنید .
۰/۵	الف - سعدی به روزگاران مهری نشسته بر
۰/۵	ب - دل و دین به یک دیدن باختم و خرسندیم
۲۰	جمع نمرات « موفق باشید »

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: تجربی - ریاضی
سال سوم آموزش متوسطه (سالی - واحدی)	تاریخ امتحان: ۱۳۸۳/۱۰/۲۹
دانش آموزان و داوطلبان آزاد شهر تهران در نوبت دی ماه سال ۱۳۸۳	سازمان آموزش و پرورش شهر تهران کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی متوسطه

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
	الف - معنی و مفهوم شعر و نثر (۶ نمره) نظر همکاران محترم در تصحیح این بخش صائب است.	
	ب - لغت (۲ نمره) (هر مورد ۰/۲۵) ۱- بلبل (عندلیب) ۲- فرو گذاشتن (سستی کردن در کاری) ۳- بلند ۴- پیشرو لشکر و کاروان (کسی که پیشاپیش قافله با زوآر حرکت می کند و آواز می خواند). ۵- فتنه انگیزی (دو به هم زنی) ۶- حریف (رقیب یا هر یک از دو کس که با یکدیگر جنگ کنند). ۷- پیری (فرسودگی) ۸- عمق (ژرفا)	
	پ - دانش های ادبی (۳ نمره) ۱- بزرگ علوی (۰/۲۵) ۲- الف - غنایی (۰/۲۵) ب - پایدگی، گستردگی، ابداع، صمیمیت، خلوص، بیان دغدغه های مشترک انسانی (ذکر دو مورد کافی است). هر مورد ۰/۲۵) جمعاً (۰/۵) ۳- صریح، طنز گونه، کوتاه، نزدیک به زبان گفتار، توصیفی (ذکر دو مورد کافی است. هر مورد ۰/۲۵) جمعاً (۰/۵) ۴- سعدی (۰/۲۵) حافظ (۰/۲۵) ۵- الف - حسن تعلیل، تشخیص، مراعات نظیر و تضاد (ذکر دو مورد کافی است. هر مورد ۰/۲۵) جمعاً (۰/۵) ب - تشبیه، مراعات نظیر، تضاد (ذکر دو مورد کافی است. هر مورد ۰/۲۵) جمعاً (۰/۵)	
	ت - درک مطلب (۴ نمره) ۱- الف - ظالمان (ستمگران) (۰/۵) ب - نا امیدی (نرسیدن به آرزوها، ناکامی و دلسردی) (۰/۵) یا توضیحی نظیر این مفهوم ۲- گمراهان (۰/۵) ۳- هیچ موجودی از آسیب گذر زمان در امان نیست. (یا توضیحی نظیر این مفهوم) (۰/۵) ۴- ستار العیوب (پوشاننده ی عیب ها یا عیب پوشی) (۰/۵) ۵- عقل و احساس خود را تباه نکن. (بر خلاف عقل و احساس خود عمل نکن) (۰/۵) ۶- چنین کسی یا دچار رنگ (زرق و برق و فریب) می شود. (۰/۲۵) یا دچار آوازه (شهرت طلبی) (۰/۲۵) ۷- هویت و موجودیت یک ملت (۰/۵)	
	ادامه در صفحه ی دوم	

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: ادبیات فارسی (۳)	رشته: تجربی - ریاضی
سال سوم آموزش متوسطه (سالی - واحدی)	تاریخ امتحان: ۱۳۸۳/۱۰/۲۹
دانش آموزان و داوطلبان آزاد شهر تهران در نوبت دی ماه سال ۱۳۸۳	سازمان آموزش و پرورش شهر تهران کارشناسی سنجش و ارزشیابی تحصیلی متوسطه

ث - خود آزمایی (۴ نمره)	
<p>۱ - رودکی در مدح امیر سامانی شعر زیبایی سرود که در وی تأثیر فراوان گذاشت. (۰/۵) (یا هر توضیح مرتبط دیگر)</p> <p>۲ - امید دیدار معشوق مایه‌ی حیات و زندگی عاشق است. (امید حیات بخش است). (۰/۵)</p> <p>۳ - جوان ، رویین تن ، شاهزاده ، کمر بسته‌ی زرتشت ، قهرمان دلاور است. (ذکر دو مورد کافی است. هر مورد ۰/۲۵ جمعاً ۰/۵)</p> <p>۴ - کوتاهی در عبادت (ارتکاب گناه) (۰/۵)</p> <p>۵ - محبوبیت حسنگ در نزد مردم ، بد طینتی دشمنان حسنگ ، فرو مایگی بعضی افراد (۰/۵)</p> <p>۶ - معرفت (بصیرت ، بینش) (۰/۵)</p> <p>۷ - ناتوانی دانش بشری در درک حقیقت (یا توضیحی نظیر این مفهوم) (۰/۵)</p> <p>۸ - پریدن پلک چشم نشانه‌ی آمدن مهمان است. (۰/۵)</p>	
ج - شعر حفظی (۱ نمره)	
<p>الف - دل (۰/۲۵) روزگاران (۰/۲۵)</p> <p>ب - در قمار عشق ای دل کی بود پشیمانی؟ (۰/۵)</p>	
۲۰	